

Binnenstadsvisie Harderwijk 2031

Een eigentijdse Hanzestad

Binnenstadsvisie Harderwijk 2031

Een eigentijdse Hanzestad

Opdrachtgever:

Gemeente Harderwijk

Contactpersoon:

Mevrouw N. Dirksen

Projectteam DTNP:

De heer W. Frielink

De heer P. Rosmulder

Projectnummer:

2287.0821

Datum:

07 maart 2023

Graafseweg 109
6512 BS Nijmegen

T 024 - 379 20 83

E info@dtnp.nl

W www.dtnp.nl

Adviseurs voor Ruimte en Strategie

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Wat vooraf ging...	3
1. De visie	5
1.1 Positionering: een eigentijdse Hanzestad	6
1.2 Toekomstbeeld: de binnenstad in 2031	7
1.3 Hoofdstructuur: van poort tot plein	9
1.4 Aan de slag: grote en kleine keuzes	12
2. De sleutellocaties	17
2.1 Herontwikkeling Vuldersbrink	18
2.2 Bruggestraat (en boulevard) geheel autoluw	20
2.3 Nieuwe functies Kloosterplein en kop Donkerstraat	22
2.4 Laagdrempelige stadsentrees inrichten	25
3. Het vervolg (proces)	29
3.1 Actoren en rolverdeling	30
3.2 Geleidelijke transitie	32
3.3 Vervolg: het meerjaren-uitvoeringsprogramma	34

Voorwoord

De binnenstad van Harderwijk is het kloppend en gastvrije hart van onze gemeente.

In onze mooie historische binnenstad is van alles te doen en te beleven door de grote verscheidenheid aan winkels, cultuur, horeca en evenementen. De boulevard vormt een prachtige pleisterplaats voor inwoners en toeristen. In de binnenstad is altijd wat te doen. En dat geldt ook voor onze gemeente.

Ondanks wat er allemaal al wel is, moeten we werken aan wat er nog niet is of beter kan. Veel panden staan leeg, er zou meer groen mogen zijn en de bereikbaarheid kan beter. We willen hieraan werken, maar wel doordacht, duurzaam en constructief. En met oog voor de historie en voor de mogelijkheden van morgen. Hoe we de binnenstad verder ontwikkelen is uitgewerkt in deze binnenstadsvisie. Daarin hebben inwoners, ondernemers en andere betrokkenen en geïnteresseerden hun waardevolle bijdrage geleverd.

De visie laat het geheel van ideeën en plannen zien voor de komende jaren. Daarmee willen we in samenhang en op meerdere fronten de huidige vraagstukken oplossen zodat deze de algehele ontwikkeling van de binnenstad ten goede komen.

De gemeente Harderwijk pakt op wat er door de gemeente gedaan moet en kan worden. Dat is onze verantwoordelijkheid én onze ambitie. Voor al hetgeen waar we geen invloed op hebben, hopen we op de initiatieven en bijdragen van inwoners, ondernemers en organisaties. Zij zijn onmisbaar voor een mooie en levendige binnenstad.

Ik heb er alle vertrouwen in dat deze visie een realistische en optimistische weergave is van de toekomst van onze binnenstad, met plaats en respect voor onze geschiedenis. De stip op de horizon is het jaar 2031.

Harderwijk heeft dan 800 jaar stadsrechten, en zal dat jaar volop in de picture staan, ook als Hanzestad.

Ik wil iedereen bedanken die heeft bijgedragen aan de totstandkoming van deze binnenstadsvisie: Projectgroep Binnenstadsvisie, Binnenstad Ondernemers Harderwijk (BOH), Heerlijk Harderwijk, Stad als Podium (SAP), Herderewich, Adviesbureau DTNP en de vele inwoners en andere betrokkenen. Want de toekomst vormgeven doen we nooit alleen.

Wethouder Wilco Mazier

Wat vooraf ging...

Dit visiedocument is onderdeel van een tweeluik. In het eerste deel is de diagnose in beeld gebracht. Hieronder vindt u de belangrijkste conclusies van deel 1: welke opgaven komen op de binnenstad van Harderwijk af de komende jaren?

Een goed vertrekpunt: mensen komen hier graag

Er is de afgelopen jaren hard gewerkt om de binnenstad van Harderwijk aantrekkelijk te houden voor de eigen bewoners en voor bezoekers van buiten. Uit de diagnose blijkt dat het merendeel van de binnenstadsgebruikers zeer te spreken is over de Harderwijker binnenstad. Mensen komen er graag. Ze waarderen de 'dorpse' sfeer in de historische binnenstad en zijn trots op hun nieuwe boulevard.

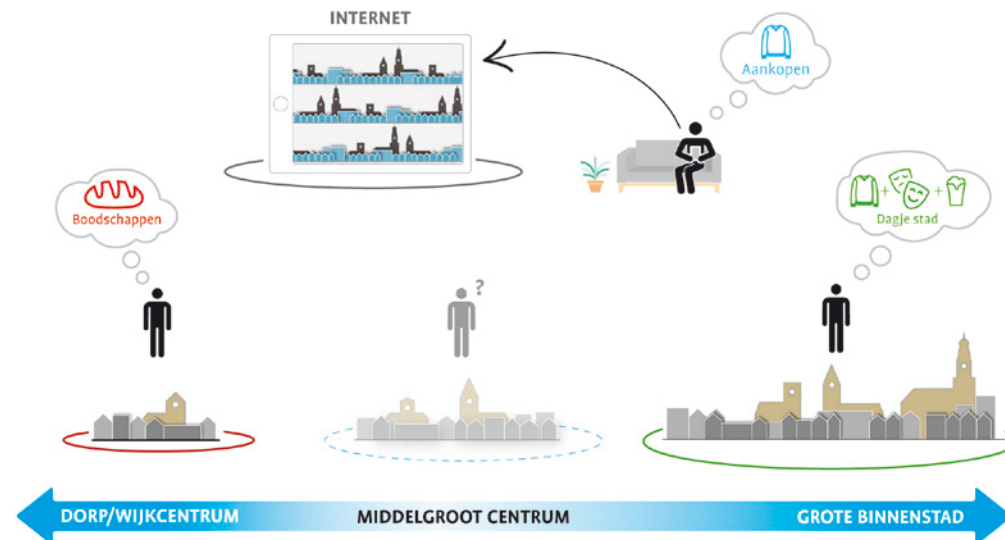
Ondanks de goede uitgangssituatie ontkomt ook de binnenstad van Harderwijk niet aan de landelijke trend van toenemende online bestedingen en daarmee van teruglopend winkelbezoek. Een bezoek aan de binnenstad is (wat het 'winkelen' betreft) steeds minder vanzelfsprekend, met name voor de lokale consument. Gelukkig kent de binnenstad (ook nu al) een aantrekkelijke mix van bezoekdoelen.

Drie hoofdpunten voor de toekomst: compact, compleet en comfortabel

Om in de toekomst relevant te blijven voor inwoners en regionale of toeristische bezoekers zal er een nieuwe balans gevonden moeten worden tussen het doelgerichte (iets nodig hebben) en recreatieve bezoek (besteding van vrije tijd). Daarnaast spelen ook uitdagingen (kansen) op het gebied van verduurzaming en de lokale woonopgave.

De diagnose voor Harderwijk is samengevat in de volgende drie hoofdpunten voor de toekomst, waaraan met dit visiedocument gewerkt kan worden:

Veranderend consumentengedrag leidt tot een andere balans in centrumfuncties

1. **Toekomstbestendigheid hoofd(winkel)straten vergroten: een compact publieksgericht gebied** | Centraal staat de vraag: hoe en waar gaan we de krimpende winkelmarkt opvangen? Welke nieuwe functiemix is haalbaar? En hoe stimuleren we een kwalitatieve transformatie naar een aantrekkelijk woon-/werkmilieu?
2. **Positionering als 'leuke plek om te zijn' doorontwikkelen: een compleet recreatief netwerk** | Welke recreatieve bezoekdoelen ontbreken nog in de binnenstad? Hoe kunnen we deze inzetten om de levendigheid en verblijfskwaliteit te versterken?
3. **Randvoorwaarden voor binnenstadbezoek op orde: een comfortabel en aantrekkelijk geheel** | De beleving van de binnenstad *als geheel* is belangrijk als succesfactor: hoe heten we bezoekers welkom? Welke faciliteiten bieden we ze?

Proces, participatie en planning

De gemeente Harderwijk is bij het opstellen van deze concept binnenstadsvisie begeleid door adviesbureau DTNP. De visie is totstandgekomen in overleg met een brede projectgroep, bestaande uit afgevaardigden van binnenstadsondernemers (retail, horeca én culturele sector), Heerlijk Harderwijk, vastgoed en beleidsmedewerkers van de gemeente Harderwijk.

Daarnaast heeft meermaals afstemming plaatsgevonden in een integraal ambtelijk overleg, zijn er gesprekken gevoerd met enkele experts en sleutelinformanten (o.a. retail en vastgoed) en is het brede publiek op de hoogte gehouden middels een projectwebsite: binnenstadsvisieharderwijk.dtnp.nl.

Tijdens een serie van Binnenstadsateliers is tevens de voorlopige visie besproken met belanghebbenden en belangstellenden. Deze publieke inloopbijeenkomsten hebben veel waardevolle informatie opgeleverd, waarvoor nogmaals dank aan alle mensen die hieraan hebben bijgedragen!

Leeswijzer

Let op! Dit document bevat 'alleen' de toekomstvisie voor de binnenstad van Harderwijk. Voor meer analyses en achtergronden verwijzen wij u graag naar het diagnose-document (d.d. 02-03-2022).

In [hoofdstuk 1](#) wordt de visie geïntroduceerd: wat voor binnenstad willen we zijn en voor wie? Welk toekomstbeeld streven we na? Vervolgens laten we op hoofdlijnen zien (in §1.3) hoe de binnenstad in elkaar zit: wat is de gewenste ruimtelijk-economische hoofdstructuur? Waar worden de publieksfuncties geconcentreerd?

Vervolgens wordt nader ingegaan op hoe we het geschetste toekomstbeeld willen realiseren: we houden de basis op orde (zoals beschreven in §1.4) én we investeren in vier sleutellocaties; deze vindt u in [hoofdstuk 2](#). Tot slot wordt in [hoofdstuk 3](#) (het vervolg) vooruit gekeken: welke vervolgstappen zijn nodig?

Veel leesplezier!

1 De visie

1.1 Positionering: een eigentijdse Hanzestad

Aansluitend bij de gemeentelijk basisstructuur vatten we de ambitie voor de binnenstad samen in de volgende positionering: een eigentijdse Hanzestad, op de Veluwe en aan het water.

Gemeentelijke basisstructuur als vertrekpunt

Harderwijk heeft, als aantrekkelijke woongemeente, een aantal onderscheidende basiswaarden. In het regierapport voor de gemeentelijke omgevingsvisie (jan. 2022 vastgesteld) is de ambitie opgenomen om voor toekomstige ontwikkelingen aan te sluiten bij de gemeentelijke basisstructuur. Deze bestaat uit:

1. Harderwijk is ingebed tussen Veluwe en Randmeer, twee grote gebieden met een beschermde natuurstatus. Het natuurlijk systeem dient als basis voor het verbinden van bos, stad en water;
2. Harderwijk zet in op een gezonde en veilige leefomgeving, die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten en met luwtegebieden, met minder milieubelasting voor inwoners;
3. Harderwijk bouwt aan een goede verdeling van ontmoetingscentra in de gemeente, ter stimulering van een sociaal netwerk. De binnenstad wordt op gemeenteniveau beschouwd als 'huiskamer';

4. Harderwijk benut haar herkenbare historische structuurdragers, voor meer eenheid in de stedelijke hoofdstructuur, met de binnenstad als kern.

Een binnenstad waar historie en beleving samenkomen

Deze vier basiskwaliteiten hebben we vertaald naar een ambitie voor de binnenstad. Hierbij hanteren we het motto: 'een eigentijdse Hanzestad'.

- Het 'eigentijdse' is niet alleen terug te zien in de moderne interpretatie van het historische erfgoed (o.a. markering stadsmuur), de zichtbaar duurzame inrichting (vergroening), vernieuwende woonmilieus of slimme mobiliteitsoplossingen (waarbij de auto niet langer dominant is in het stadsbeeld); het duidt ook op de natuurlijke inclusiviteit van de binnenstad, waar iedereen mee kan en mag doen.
- 'Hanzestad' laat zien dat de stad haar identiteit als sociaal, economisch en cultureel knooppunt (op de Veluwe en aan het water) met trots blijft uitdragen met onze overzichtelijke historische binnenstad. Harderwijkers, Hierdenaren en andere fijnproevers (dus geen massaal toerisme) moeten zich er welkom voelen en er kunnen ontspannen. Door de huiselijke sfeer en gezelligheid van de eeuwenoude straten, pleinen en gebouwen komt men er graag.

De binnenstad van de toekomst: gezellig, historisch erfgoed, ...

...en tegelijkertijd vooruitstrevend en eigentijds

1.2 Toekomstbeeld: de binnenstad in 2031

Een eigentijdse Hanzestad: wat betekent dat in de praktijk? Hoe komt de binnenstad eruit te zien? Wat is er te beleven? In deze paragraaf schetsen we een beeld van de Harderwijkse 'binnenstad van de toekomst', als bruisende en aantrekkelijke ontmoetingsplek, waar de local en de toerist zich op het gemak voelt.

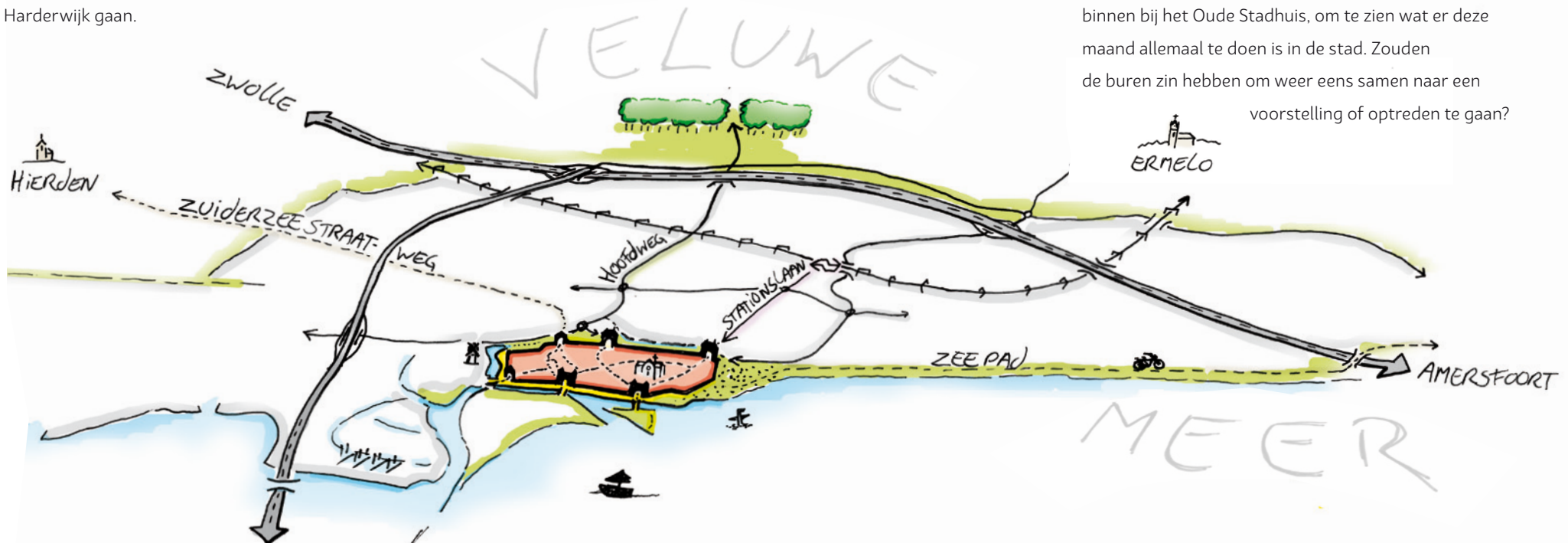
Dat ziet er leuk uit! Op basis van de foto's op je tijdlijn is de keuze snel gemaakt: laten we dit weekend eens naar Harderwijk gaan.

Of je als bezoeker nu vanaf de Veluwe, over het Wolderwijd, over de Strandboulevard of gewoon vanuit Drielanden, Hierden of Ermelo naar Harderwijk komt: de binnenstad is makkelijk te vinden. Nadat je de fiets, boot of auto hebt gestald bij een van de entreelocaties, slenter je onbezorgd door de stadspoort. De binnenstadsbeleving is begonnen!

Enmaal binnen de stadsmuur hangt er direct een andere, meer ontspannen sfeer. Links en rechts zie je al wat leuke kleine zaakjes in mooie oude pandjes, waar creatieve onder-

nemers zichzelf laten zien. Het is hier aan de rand van de binnenstad nog niet zo druk, maar toch is het wel een aantrekkelijk plaatje met verzorgde bloembakken en geveltuintjes.

Hier en daar zitten ook gewoon mensen voor hun huis even een kop koffie te drinken. Terwijl om je heen de eerste mensen (met goed gevulde fietstassen) alweer huiswaarts gaan, loop je op het gemak verder de stad in. Voor je het weet, sta je al op de Markt. Je loopt even binnen bij het Oude Stadhuis, om te zien wat er deze maand allemaal te doen is in de stad. Zouden de burens zin hebben om weer eens samen naar een voorstelling of optreden te gaan?

Dat is het fijne aan Harderwijk: het is een gezellige en overzichtelijke binnenstad, waar wel altijd wat te beleven is! Op zaterdag is er natuurlijk de gezellige warenmarkt en 's zomers zijn er leuke optredens en evenementen. Sinds het autoverkeer wordt geweerd uit grote delen van de binnenstad, zie je steeds meer mensen op straat. Er wordt weer gewerkt en gestudeerd in de binnenstad. De nieuwe ruime fietsenstallingen staat dan ook meestal goed vol.

Wat ook opvalt is hoeveel mooie panden er staan langs de slingerende centrumstraten. Oud en nieuw door elkaar, maar allemaal goed onderhouden. Sterker nog: zelfs de verkoopborden, manden en rekken zijn smaakvol vormgegeven en opgesteld. De goede samenwerking in de binnenstad is hier duidelijk te zien; daar kunnen ze elders nog wat van leren!

Zo is er heel wat veranderd in de binnenstad van Harderwijk de afgelopen jaren. In de winkelstraat zijn nieuwe lokale ondernemers neergestreken, waardoor de binnenstad nu nog meer afwisseling biedt. Eigenlijk is alles hier wel te vinden: ambachtelijke slager en bakker, maar ook grote en kleine speelgoed-, electro- en modewinkels. Of het nu is voor een biertje op het terras, een afspraak bij de gemeente, een

pakketje of een muziekkuitvoering van de kinderen: er is elke week wel een reden om even de stad in te gaan. Je staat er niet zo vaak bij stil, maar eigenlijk is de binnenstad van Harderwijk best bijzonder.

Laatst nog, toen je met de familie de beeldenroute hebt gedaan, kwam je eerst een paar badgasten op slippers tegen, en daarna zag je goedgeklede gasten door de stad paraderen, op weg naar een sterrendiner. Dat kan alleen hier!

Niet voor niets is de binnenstad door de inwoners verkozen tot mooiste plek van hun gemeente. Men flaneert over de boulevard en door de Bruggestraat alsof het nooit anders geweest is.

Onlangs wonnen 'we' zelfs een architectuurprijs voor het nieuwe stadspodium. Het was een ambitieus plan!

1.3 Hoofdstructuur: van poort tot plein

De binnenstad van de toekomst bestaat in de basis uit drie ingrediënten: ten eerste de stadsmuur, met een aantal goed verzorgde stadsentrees; ten tweede een kerngebied, met duidelijke hoofdroutes langs alle belangrijke publieke voorzieningen; en ten derde een aantrekkelijk dwaalmilieu, in de luwte daartussen.

Stadsentrees: natuurlijke afbakening centrumgebied versterken

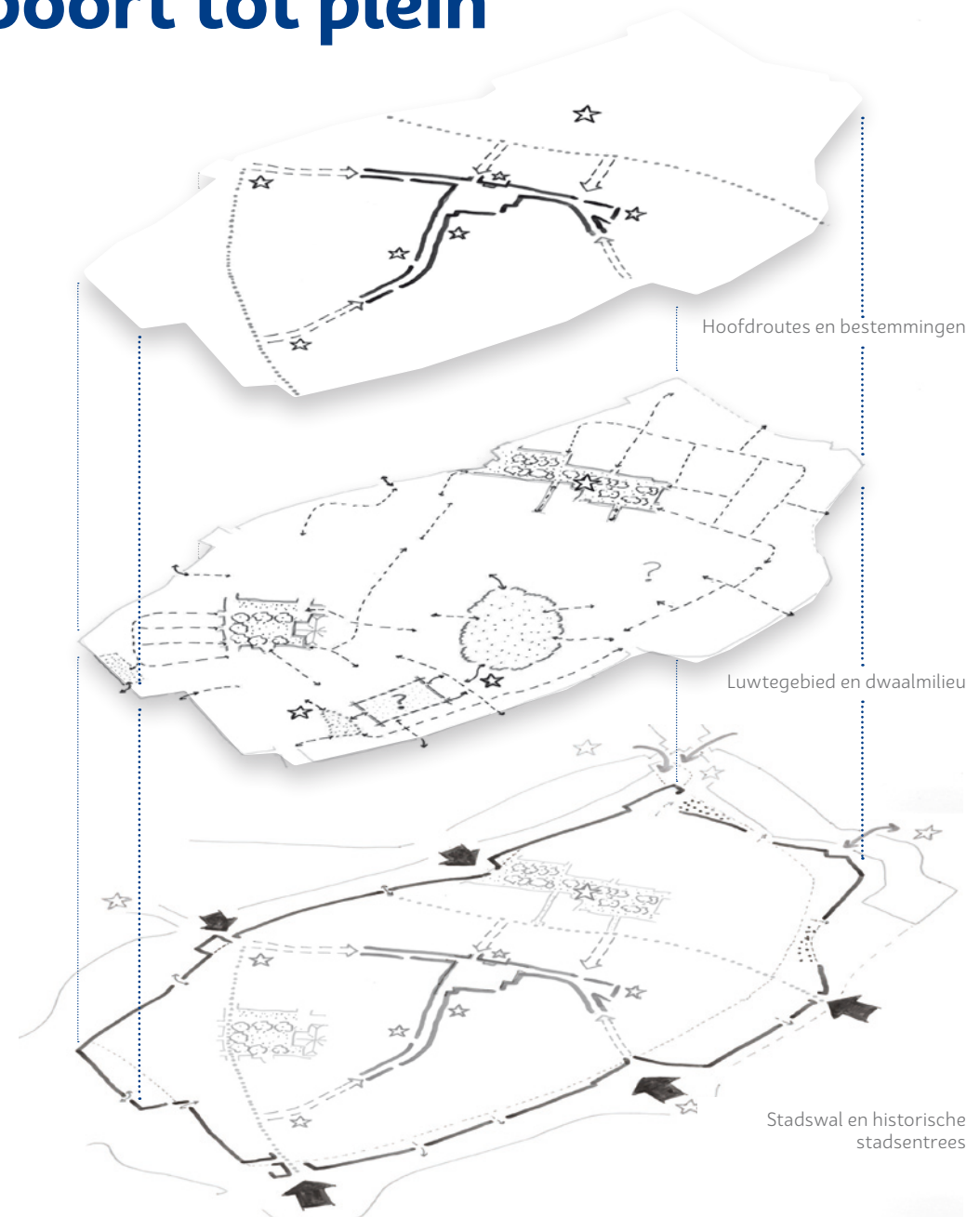
Voor een goede relatie tussen de binnenstad en de rest van de gemeente spelen de stadsentrees een belangrijke rol: bij het binnengaan van de stadswal^a begint de binnenstadsbeleving. Op deze locaties worden gasten welkom geheten en zijn er de nodige faciliteiten voor een aantrekkelijk en laagdrempelig binnenstadsbezoek. De Luttekepoort, met Houtwalgarage dient hierbij ter inspiratie voor de overige entrees:

- goed bereikbaar fiets, bus en auto;
- (meestal) voldoende fietsenstallingen en parkeerplaatsen;
- informatie over de binnenstad met stadsplattegrond en bewegwijzering;
- extra faciliteiten, zoals een openbaar toilet;
- duidelijke wandelroute richting de Markt.

Kerngebied en hoofdroutes: hiërarchie in straten, stegen en pleinen

De Markt vormt het vanzelfsprekende middelpunt van de binnenstad. Samen met de Wolleweverstraat, Vuldersbrink en Donkerstraat, is dit de kern waar 'het' te doen is. De ruimtelijke logica en het functionele gebruik versterken elkaar: hoe verder naar binnen je komt, hoe drukker het wordt. Hier liggen uitstekende kansen voor ondernemers om zich (samen) zo goed mogelijk te presenteren aan het binnenstadspubliek.

^a Afbakening deels volgens de contouren van de historische stadsmuur, deels volgens de hedendaagse singel-/infrastructuur.

Overigens is het daarbij van belang dat de bestemmingsplanregels verruimd worden, zodat ondernemers meer mogelijkheden krijgen om in te kunnen spelen op veranderende consumentenvoorkeuren.

Tussen de stadsentrees en de Markt kent het historische stratenpatroon enkele duidelijke hoofdroutes. Ter verduidelijking maken we onderscheid in twee typen, ieder met een andere functie en karakter:

- de aanloopstraten: de radialen (te weten Donker-, Luttekepoort-, Hondegat-, Schoenmakers- en Bruggestraat) leiden de bezoeker via een aantrekkelijke route geleidelijk vanaf de stadsentree richting de Markt. In uitstraling en aanbod worden bezoekers verrast: iedere aanloopstraat is anders.
- de verbindingsstraten: deze ondersteunende routes (Grote Poortstraat-Hoogstraat en Smeepoortstraat-Kerkplein) zijn met name 'achter de schermen' belangrijk, bijvoorbeeld als fiets- en bevoorradingsroutes. Hier is het rustige wonen en werken.

Aantrekkelijk dwaal-, woon- en werkmilieu

Rondom deze twee typen hoofdroutes strekt zich een divers dwaalmilieu uit van (ondergeschikte) straten, stegen, parken en pleinen. Hier, in de luwte van het

stadsleven, staat het wonen, werken en recreëren voorop. In de toekomst worden hier dan ook in principe geen publieksgerichte functies meer toegevoegd. Het verbeteren van de leefbaarheid van de binnenstad voor haar bewoners staat hier voorop. De binnenstad is immers ook een (hele bijzondere) woonwijk.

Centraal staat daarbij de gedachte dat in het 'dwaalmilieu' de belangen van bewoners en (toeristische) bezoekers grotendeels overlappen: een fijne, rustige en groene woonstraat voor bewoners vormt voor bezoekers van buiten juist weer een aantrekkelijk decor voor een stadswandeling. Zeker in de authentieke delen van de binnenstad, zoals rondom Blokhuis en bij de Grote en Kleine Oosterwijck, is het fijn (ver)dwalen. Deze plekken maken de binnenstad uniek!

Bijzondere plekken koesteren

Beeldbepalend zijn daarnaast het Hortuspark, de Vischmarkt, het Kerkplein, de Smeepoortenbrink en het Kloosterplein. Binnen de centrumstructuur vervult ieder van deze plekken een andere, unieke rol. Nu eens ondersteunend als aanloopgebied, dan weer in de hoofdrol als verblijfs- of ontmoetingsplek. Qua ruimtelijk-economisch beleid zijn in de centrumstructuur, met het oog op de

Burgtstraat-Blokhuis: voorbeeld van een fijne woonstraat...

...en tevens fraai decor voor een stadswandeling

toekomstbestendigheid van de binnenstad, de volgende accenten te plaatsen:

- Hortuspark: oase van rust in de binnenstad, het verscholen karakter is een belangrijke kwaliteit. Om de openbare groenruimte en natuurwaarde te beschermen voorzien we geen toevoeging van commerciële activiteiten in of aan het park;
- Vischmarkt: door de ligging aan de stadsmuur belangrijk als verlengde stadsentree. Het beschermen van het monumentale straat- en gevelbeeld staat voorop, waarbij behoud van het huidig functieprofiel als culinaire (top)bestemming gewenst is;
- Kerkplein: belangrijke lokale verblijfs-/ontmoetingsfunctie voor binnenstadsbewoners. Dubbelfunctie als schoolplein en parkeerlocatie voor kerkgangers^a, en voor aan de kerk gelieerde/door kerk georganiseerde evenementen. Rondom plein gaan we terughoudend om met nieuwe publieksfuncties, tenzij dit vanuit sociaalmaatschappelijk of cultureel oogpunt wel gewenst is (passend wijkprogramma);
- Smeepoortenbrink/Kloosterplein: belangrijk als verbindende schakels in het recreatief/toeristische dwaalmilieu ('het museumkwartier'). Incidenteel ruimte voor nieuw passend (bijv. kleinschalig, vernieuwend, recreatief, cultureel, logies) publieksprogramma.

Wonen in de luwte, of juist bij de levendigheid?

Deze binnenstadsvisie is een integrale visie met de focus op het ruimtelijk-economisch functioneren van de binnenstad. Dit neemt niet weg dat de binnenstad daarnaast ook een bijzondere woonwijk is voor circa 2.350 Harderwijkers^b. Gezien de woningbouwopgave in de gemeente én de transformatieopgave in sommige delen van de binnenstad (daarover later meer) zal dit aantal in de toekomst naar verwachting verder toenemen.

De hiervoor beschreven positionering ('een eigentijdse Hanzestad') en ruimtelijk-economische hoofd(centrum) structuur bieden ook houvast voor de toekomstige woningbouwontwikkeling in de binnenstad van Harderwijk. In het kader hiernaast zijn enkele aanvullende handreikingen opgenomen, die in de gemeentelijke woonvisie en in een wijkplan voor de binnenstad verder uitgewerkt kunnen worden.

^b CBS Statline (2022)

De binnenstad als (bijzondere) woonwijk

- In vergelijking tot andere in- en uitbreidingslocaties voor woningbouw in Harderwijk vormt de binnenstad een unieke locatie. Hier passen **geen 'doorsnee' projecten**, maar wordt juist van alle partijen een zeker mate van creativiteit (en maatwerk) verwacht.
- Dit betekent ook dat er kritisch moet worden gekeken naar de **woningbouwprogrammering per deelgebied**. Zeker aangezien de binnenstad een wijk is die een bepaalde mate van reuring en ruis kent, past niet ieder woningtype of iedere huishoudensstijl hier overal even goed.
- Gezien de hoge ruimtedruk in de historische binnenstad is het inrichten van **gedeelde voorzieningen voor bewoners** van grote meerwaarde, zowel vanuit duurzaamheids (efficiënter gebruik van ruimtes en voorzieningen) als sociaalmaatschappelijk oogpunt.
- Op bepaalde plekken in de binnenstad is extra aandacht nodig voor het goed laten samengaan van de publieks- en woonfunctie van de binnenstad. Een **goede communicatie en afstemming tussen ondernemers, overheid, bewoners en handhavers** is hier het beste middel om onderlinge geschillen te voorkomen!

^a Het plein is particulier eigendom van de kerk.

1.4 Aan de slag: grote en kleine keuzes

Vier sleutellocaties (zie hfst. 2)

In het diagnosedocument (deel 1) is een tiental ruimtelijke vraagstukken geïntroduceerd, die mede bepalend zijn voor het succes en de toekomstbestendigheid van de Harderwijker binnenstad. Met deze visie wordt hier op twee manieren op ingespeeld; we houden de basis op orde én we investeren gericht in de toekomst.

Vier strategische ingrepen met grote gevolgen

Door op vier sleutellocaties gericht een (soms rigoureuze) ingreep te doen, kunnen we de ontwikkeling van de binnenstad in zijn geheel bijsturen. In het volgende hoofdstuk wordt, aan de hand van vier locaties, de toekomstvisie verder ingekleurd. Dit zijn (in willekeurige volgorde) de grote keuzes waar de komende jaren het verschil kan worden gemaakt:

1. Herontwikkeling Vuldersbrink
2. Bruggestraat (en Boulevard) autoluw
3. Nieuwe functies Kloosterplein en Donkerstraat
4. Uitnodigende stadsentrees inrichten.

Maar ook (eerst): de basis op orde!

Deze majeure ruimtelijke ingrepen kunnen alleen slagen wanneer daarnaast tevens wordt geïnvesteerd in het op orde brengen van een aantal basisvoorwaarden (zie volgende pagina's).

...maar ook: de basis op orde!
(zie pagina's hierna)

Samen werken aan een toekomstbestendige stad

Zo is er in Harderwijk allereerst behoefte aan meer duidelijkheid in de rol- en taakverdeling van zowel gemeente als marktpartijen. Dit geldt op het niveau van het dagelijks beheer, maar ook op strategisch niveau. In hoofdstuk 3 wordt hier nader op ingegaan.

Duurzaamheid is een belangrijk, maar omvangrijk thema. Op het gebied van circulariteit (afvalstoffen als grondstoffen), biodiversiteit (bijv. groene gevels en daken), klimaatadaptatie (tegengaan hittestress of wateroverlast) en energietransitie (CO₂-uitstoot verminderen, bijv. door zonne-energie) zijn diverse acties nodig van zowel overheid, particulieren als marktpartijen.

We lichten er in deze binnenstadsvisie twee zaken uit:

1. Op de projectlocaties, maar ook daarbuiten focussen we op de wens^a om de openbare ruimte, waar mogelijk, te vergroenen.
2. We werken met de binnenstadsvisie aan duurzame mobiliteit: in het streven naar een autoluw(er) centrum stimuleren we bezoekers te voet, fiets of OV

^a Zie: gemeentelijke Groenvisie (Concept), maar ook het diagnose-document - deel 1 (par. 2.3 - gebruikers aan het woord)

te komen. Door de groei van Harderwijk lopen we tegen de grenzen van onze bereikbaarheid aan; aandacht voor nieuwe mobiliteitsvormen, verkeerscirculatie en parkeren is nodig.

Dynamiek door beleid: heldere en eenduidige regels

Daarnaast is het voor de toekomstbestendigheid van de binnenstad belangrijk dat de gemeente Harderwijk heldere regelgeving opstelt en handhaaft. Hierbij gaat het, vanuit het motto 'dynamiek door beleid' (zie kader p. 33), met name om het volgende:

- Middels sectorale structuurvisies en beleidskaders moet, al dan niet als onderdeel van de omgevingsvisie, buiten de binnenstad terughoudend worden omgegaan met nieuwe, mogelijk concurrerende ontwikkelingen. Bij iedere ontwikkeling van een publiekgerichte voorziening in de gemeente Harderwijk (m.n. voor de sectoren detailhandel- en horeca, maar ook voor o.a. cultuur en vrijetijdseconomie) dient tevens het integrale binnenstadsbelang te worden meegewogen: kan het ook binnen de stadsmuur?
- Daar geldt vervolgens dat de toekomstig gewenste ruimtelijk-economische hoofdstructuur juridisch-plaanologisch bestendigd moet worden in het bestemmings-/omgevingsplan: welke (economische) activitei-

ten mogen, onder bepaalde voorwaarden, waar in de binnenstad plaatsvinden? Als basis hiervoor is op pagina 14 een economisch toetsingskader opgenomen.

Dus: geen detailhandel op het Dolfinariumeiland

Tegenover de binnenstad ligt in het vigerende bestemmingsplan nog een flinke uitbreidingsruimte voor (ondermeer) detailhandel op het Dolfinariumeiland. Gelet op de ambities voor de binnenstad zien we hier echter bij voorkeur alleen complementaire (al dan niet publiekgerichte) functies; geen nieuwe winkelmeters!

- In het integraal ambtelijk binnenstadsoverleg^b worden ontwikkelingen op basis van bestaand beleid integraal gewogen. Gezien de huidige dynamiek in de winkel(vastgoed)markt is er aan deze tafel behoefte ontstaan aan een extra toetsingskader op het gebied van binnenstedelijke woontransformatie. Op pagina 15 zijn enkele thema's benoemd, op basis waarvan wel of niet kan worden besloten medewerking te verlenen aan een binnenstedelijk transformatieproject.

> vervolg tekst op p. 16

^b BPT: Beleids- en programmatafel voor omgevingsinitiatieven.

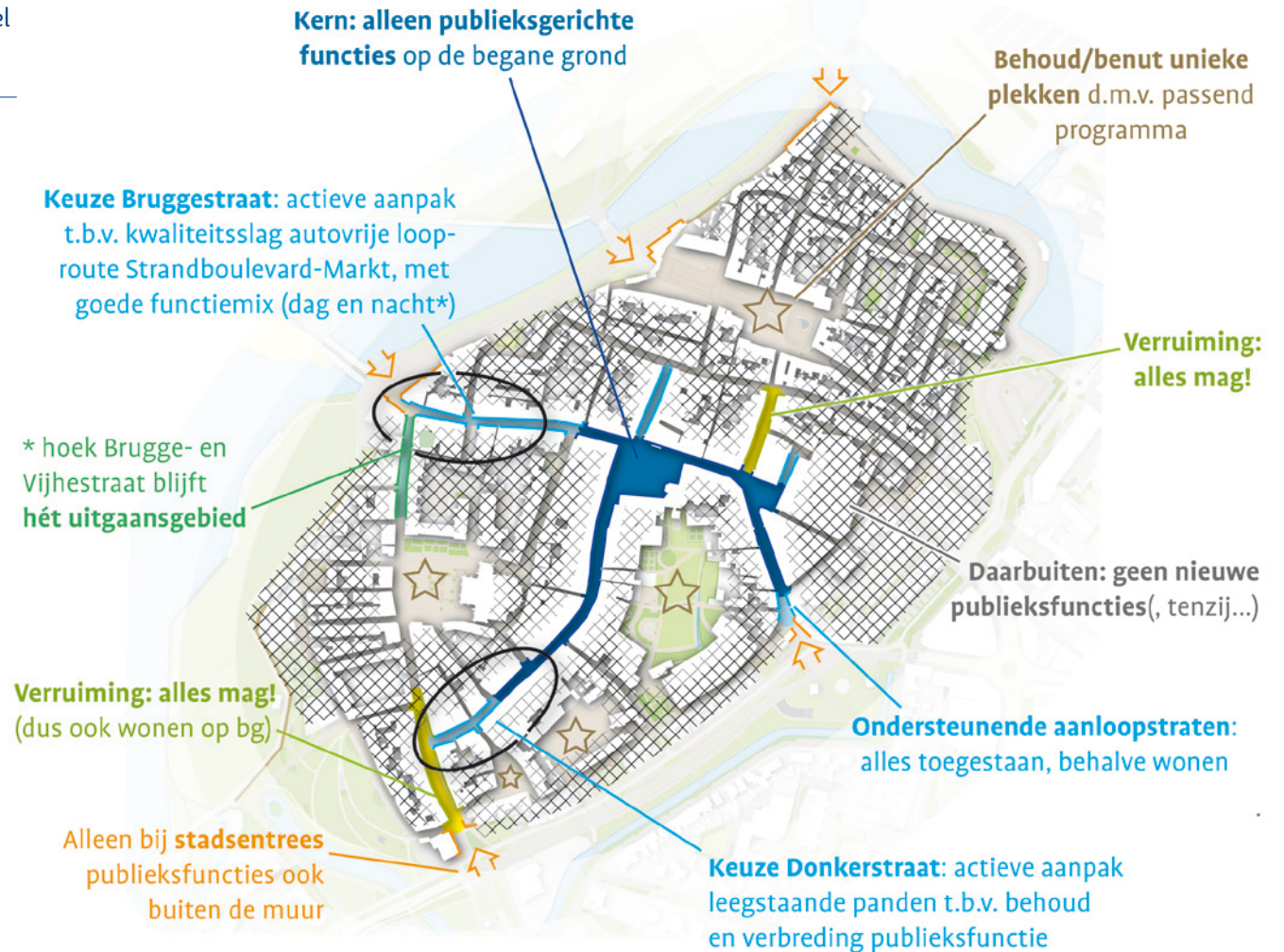
Een nadere ruimtelijk-economische afbakening van de binnenstad is nodig om de krimpogave in de detailhandel in de toekomst in goede banen te leiden. Waar mag wat?

Voorstel planologische afbakening centrummilieu

- Het 100%-publieksgerichte kerngebied bestaat in de toekomst uit Markt, Wolleweverstraat, Vuldersbrink (alleen het plein, niet meer in de achterstraten) en een groot deel van de Donker- en de Luttekepoortstraat. Hier staan alle deuren open voor het publiek; wonen en werken op de begane grond is niet gewenst.
- Het tweede deel van de Donker- en de Luttekepoortstraat, en de Brugge- en Hondegatstraat zijn ondersteunende aanloopstraten. Hier staat de publieksfunctie voorop, maar zou (met mate) ook gewerkt kunnen worden op de begane grond; wonen is uitgesloten.
- In de Schoenmakersstraat, achter de Vuldersbrink en in de Smeepoortstraat wordt ingezet op verdere verruiming van de planologische mogelijkheden; hier is alles, dus ook wonen en werken, toegestaan (mits niet overlastgevend qua geur, geluid, verkeer, etc.).

Actieve aanpak nodig ter versterking aanloopstraten

Vooralsnog wordt er dus ingezet op behoud van zo veel mogelijk publieksfuncties in de aanloopstraten. Dit is echter geen vanzelfsprekendheid. Niet voor niets zijn de Bruggestraat en de kop van

de Donkerstraat aangemerkt als projectlocaties: hier is een actieve aanpak nodig om de loop in de straat te houden. Voor de Hondegat- en Luttekepoortstraat is het vooruitzicht beter: hier kunnen ondernemers op eigen kracht 'hun' straat verder profileren.

Sowieso: verruiming van bestemmings-/omgevingsplan(nen)

Voor het succes van het publieksgerichte gebied is het daarnaast cruciaal dat de bestaande 'enge' bestemming van kavels in het bestemmingsplan wordt aangepakt. In plaats van bijvoorbeeld alleen detailhandel of alleen horeca is het wenselijk om in de toekomst te spreken over een algemene centrumbestemming, waarbinnen meerdere publieksgerichte functies in principe (mits niet overlastgevend) welkom zijn. Daarbij kan op bepaalde locaties^a een specifiek regime gehanteerd worden, bijvoorbeeld met betrekking tot uitgaans- of afhaal/bezorghoreca. Hiermee wordt een grote belemmerende factor voor de ontwikkeling van de binnenstad weggenomen. Door ondernemers meer vrijheid te geven om snel in te kunnen spelen op het veranderende consumentengedrag (lees: om te ondernemen) wordt er een betere functiemix (variatie in de straat) en functiemenging (meerdere activiteiten binnen één onderneming) gestimuleerd. Let wel: conform de huidige Alcoholwet is in alle gevallen het verstrekken van alcoholhoudende drank voor consumptie ter plaatse in winkels verboden.

Doel: onderscheidend en authentiek centrumaanbod

Buiten het publieksgerichte gebied worden geen nieuwe publieksfuncties toegestaan. Uitzonderingen zijn (goed beargumenteerd) mogelijk voor de 'bijzondere plekken' en rondom de 'stadsentrees': hier kan incidenteel passend programma worden toegevoegd ter versterking van de binnenstad als geheel. Verder geldt dat winkels en andere commerciële functies buiten het kerngebied weliswaar mogelijk blijven waar ze nu zijn, maar dat een transitie naar wonen of werken nadrukkelijk de voorkeur heeft.

^a Nader te bepalen in de (op te stellen) horecavisie

...en WOONTRANSFORMATIES

De binnenstad is een bijzondere woonwijk, waar een kwalitatief hoogwaardige uitstraling voorop staat. De transformatie-opgave (van winkel naar woonruimte) biedt kansen om de binnenstad te versterken; tevreden bewoners zijn goede stadsambassadeurs!

Toetsingskader voor transformatie-initiatieven binnenstad

Een gemeente kan altijd een vergunning verlenen voor afwijking van de regels in het bestemmings-/omgevingsplan. Zo'n besluit dient echter wel goed gemotiveerd te worden. Met name in de periode totdat een nieuw bestemmings-/omgevingsplan voor de binnenstad is vastgesteld, kunnen dergelijke afwijkingen worden gebruikt om alvast in de geest van de binnenstadvisie te handelen én dus gewenste transformatie-initiatieven mogelijk te maken. Transformaties die mogelijk worden gemaakt, dienen te allen tijde een vooruitgang te betekenen voor de fysieke leefomgeving en de aantrekkelijkheid en vitaliteit van de binnenstad.

Bij de afweging worden de volgende criteria gebruikt:

- Levert de transformatie een bijdrage aan de historische uitstraling, zoals beschreven in de Welstandsnota (paragraaf 4.2.3)?
- Is bij een transformatie naar woonruimte voldoende rekening gehouden met de woonkwaliteit? (o.a. minimale woonoppervlak, beschikbare buitenruimte en berging; nieuwbouweisen Bouwbesluit als norm)?
- Wordt het vastgoed bij de transformatie (voor zover mogelijk i.c.m. erfgoedwaarde) verduurzaamd? Blijft een deel van het erf vrij van bebouwing (i.v.m. klimaatadaptatie dan wel woonkwaliteit/gezondheid)?
- Zijn er goede voorzieningen getroffen voor fietsparkeren? Wordt gebruik van deelmobiliteit gestimuleerd? Hoe is invulling gegeven aan de parkeernorm?

NB: totdat het nieuwe omgevingsplan voor de binnenstad in werking treedt, bieden beide voorgaande toetsingskaders dus de benodigde duidelijkheid aan (potentiële) investeerders: zo gaan we het doen!

De basis op orde: ook beheer en onderhoud van belang

In dezelfde lijn is de doorvertaling en uitwerking van de binnenstadsvisie naar andere beleidsvelden belangrijk. Met name op het gebied van *mobiliteit* (o.a. autoluw centrum, monitoring parkeer capaciteit en duurzame stadslogistiek) en *beheer openbare ruimte* (o.a. reclame- en uitstallingenbeleid, handhaving en onderhoudsniveau) ligt er een opgave om het ambitieniveau op te schroeven.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan het opschroeven van het 'beheerplan': in de gehele binnenstad, of in ieder geval langs de hoofdroutes en op de bijzondere locaties (zoals benoemd in 1.3), zou het onderhoud op A-niveau moeten liggen, in plaats van het huidige B-niveau.

Ook op het gebied van handhaving (o.a. fietsparkeren, venstertijden en onveilige hoeken) is er behoefte aan extra mensen en middelen om de binnenstad werkelijk zo aantrekkelijk en comfortabel mogelijk te houden.

Prioritering, fasering en taakverdeling

Na vaststelling van deze binnenstadsvisie zal een uitvoeringsprogramma worden opgesteld, waarin een nadere planning en taakverdeling is opgenomen. Hierin worden zowel de belangrijkste acties en maatregelen opgenomen om de basis op orde te houden, als de zaken die nodig zijn om de uitvoering van de grote projecten in goede banen te leiden. Hoewel de vier majeure sleutellocaties (nader uiteengezet in hoofdstuk 2) de aandacht trekken, zijn de overige 'basisacties' zeker zo belangrijk. In hoofdstuk 3 (het vervolg) wordt daarom, vooruitlopend op het uitvoeringsprogramma, het een en ander alvast in perspectief gezet.

Hierbij baseren wij ons mede op de vijf basisthema's die door het publiek het meest verkozen werden tijdens de binnenstadsateliers van dit jaar (2022): het historisch karakter, de vergroening, het parkeren, de fietsen en het straatbeeld moeten (volgens u) écht worden aangepakt. Voor de volledigheid is in hoofdstuk 3 ook een overzicht ingevoegd van de grote verscheidenheid aan ideeën die tijdens de binnenstadsateliers zijn opgehaald: dit zijn zaken die wellicht, los van de grote en kleine keuzes uit de visie, op enig moment uitgevoerd kunnen worden, mits daar voldoende draagvlak voor is.

gemeente harderwijk

2 De sleutellocaties

Nieuw stedelijk programma binnen de stadswal

Het toevoegen van een podiumvoorziening op de Vuldersbrink ziet DTNP als een kans. Het is een droomproject voor de binnenstad, aangezien het bijdraagt aan alledrie de hoofdpogaven:

- **Compact:** een belangrijke publieksgerichte functie wordt toegevoegd in het kerngebied. Zowel voor de podiumvoorziening als voor de ondernemers in de binnenstad betekent deze bundeling van publieksfuncties nieuwe kansen op combinatiebezoek en onderlinge kruisbestuiving;
- **Compleet:** in het spectrum van stedelijke functies, die de binnenstad maken tot een leuke plek om te zijn, ontbreekt het in Harderwijk aan een theatergebouw. Een goed passende en multifunctionele podiumvoorziening kan bovendien het principe van 'De stad als podium' verder versterken;
- **Comfortabel:** herontwikkelen van de Vuldersbrink biedt kansen om de aantrekkelijkheid (uitstraling) van de binnenstad te verbeteren. De belangrijkste randvoorwaarde voor een goed functionerende podiumvoorziening zijn hier bovendien uitstekend: de locatie is zowel aan de voor- als de achterdeur na herontwikkeling goed bereikbaar (voor bezoekers en logistiek verkeer). Voor de binnenstadsbeleving als geheel is een culturele trekker hier meer dan gewenst!

Referentie: gemeenschapshuis Den Herd, Bladel

(Bron: denherd.nl / GROUP A architecten)

“Den Herd naar de mert!” - In het Brabantse Bladel heeft de gemeenteraad gekozen voor verplaatsing van het gemeenschapshuis 'Den Herd' naar het centrum van het dorp. Met het plan wordt een dubbelslag geslagen: enerzijds wordt de verbindende rol van het culturele centrum versterkt met het nieuwe onderkomen. Anderzijds draagt het bij aan de centrumambities, doordat een (deels) leeggekomen bankkantoor aan het marktplein een nieuwe publieksfunctie krijgt.

De verplaatsing van cultureel centrum 'Den Herd' betekent ook een verschuiving in de programmering. Behalve een cultureelcentrum met theaterzaal wordt het in de toekomst ook echt een sociaalmaatschappelijk gemeenschapshuis. Zo speelt het dorpsleven in Bladel, naar verwachting vanaf december 2024, zich nog meer af in het dorpscentrum.

2.2 Bruggestraat (en boulevard) geheel autoluw

Door de succesvolle herinrichting van de Harderwijkse boulevard is de Bruggepoort nog belangrijker geworden als entree tot de binnenstad. Met het verder terugdringen van de auto wordt het laagdrempelige en comfortabele binnenstadsbezoek pas echt aantrekkelijk!

Visie: onbezorgd flaneren tussen Havens en Markt

Met de toenemende populariteit van de Harderwijkse boulevard groeit ook de (al jaren spelende) behoefte om de verbinding tussen de waterkant en het binnenstedelijke publiekshart (de Markt) te verbeteren. Met de herinrichting van de openbare ruimte is het gebied al meer één geheel (doorlopende bestrating), maar voor het daadwerkelijk stimuleren van de publieke loop is het verder autoluw maken van de Bruggestraat^a de beste oplossing.

Op dit moment mag de automobilist bovendien in het laagseizoen nog op de Strandboulevard rijden en parkeren. In een aanvullend onderzoekstraject zal naar de verkeersfunctie van de boulevard gekeken moeten worden. Ook hier is het inmiddels, vanuit zowel vergroening als verbetering van verblijfskwaliteit, wellicht logischer om de openbare ruimte volledig ter beschikking te stellen aan wandelaars, waarbij fietsers veel meer dan nu te gast zijn.

Ambitie: veranderende (stads)mobiliteit verder stimuleren

Het terugdringen van het autoverkeer in de binnenstad betekent dat er een volledige knip voor gemotoriseerd verkeer komt in de binnenstad. De zuidwest-

^a Met uitzondering van: bewoners en andere ontheffinghouders, bevoorrading in venstertijden (zoals elders in voetgangersgebied) en als calamiteitsroute voor hulpdiensten.

Overzicht verkeersstructuur binnenstad Harderwijk: noord-zuidknip mogelijk

zijde wordt dan alleen ontsloten vanuit de Smeepoortstraat, terwijl de noordoostzijde bereikbaar blijft via de Waltorenstraat en de Havendam.

Met het ontmoedigen van het autoverkeer in/door de binnenstad wordt actief ingespeeld op de veranderende mobiliteitsvraag en -mogelijkheden. Zo wordt er reeds gewerkt aan het ontwikkelen van een duurzamere stadslogistiek met als doel minder en schonere vervoersbewegingen in de binnenstad. Daarnaast is er landelijk een trend van afnemend autobezit onder zowel jong als oud (beide belangrijke groepen voor de binnenstad); ook in Harderwijk wordt het gebruik van deelauto's, -scooters en -fietsen steeds normaler. Voorwaarde voor het autoluw maken van de Bruggestraat is dan ook dat er tegelijkertijd geïnvesteerd wordt in alternatieve mobiliteitsoplossingen (incl. stalling) voor binnenstadsbewoners en -ondernemers.

Uitwerking: ruimtelijke knelpunten bieden ook kans

Daarnaast ligt er een uitdaging om te komen tot een goede verkeersafwikkeling van het (bestemmings)verkeer in de Kerkstraat en Vijhestraat aan de zuidzijde (o.a. basisschool), en in de Rabbistraat aan de noordzijde (o.a. zorgcentrum). Dit vergt aanvullend onderzoek en een zorgvuldige dialoog met bewoners en ondernemers in het

gebied. Hierbij staat het binnenstadsbelang voorop: een comfortabele publieksroute van boulevard tot Markt is van grote (economische en maatschappelijke) meerwaarde voor de bezoekersbeleving, en daarmee voor de binnenstad als geheel.

Tegelijkertijd biedt deze verandering van de verkeerscirculatie ook (koppel)kansen voor bewoners en bedrijven in het gebied: een aangenamer gevelterras, een rustiger straatbeeld, meer ruimte voor een praatje met de burens, etc. Door met alle partijen tijdig in gesprek te gaan over de potentiële voordelen van de veranderende verkeerscirculatie kan er gezamenlijk gewerkt worden aan eigentijdse (innovatieve/duurzame) en veilige verkeersoplossingen voor een zo toekomstbestendig mogelijke binnenstad.

Uitvoering: niet van vandaag op morgen. Of wel?

Een dergelijke complexe (en beladen) verandering van de lokale verkeersstructuur vraagt de nodige tijd en energie van alle betrokkenen. Zo'n nieuwe structuur wordt dan ook niet 'van vandaag op morgen' helemaal definitief gerealiseerd. Toch heeft Harderwijk (ook hier) een goede uitgangspositie... Er is in de binnenstad, vanwege de huidige avond- en weekendafsluiting, al ervaring met de toekomstige situatie. Via geleidelijke uitbreiding van deze tijdelijke afsluiting (bijv. ook als pilot overdag tijdens het

hoogseizoen) kan er stap voor stap gewend worden aan de voor- en nadelen van het nieuwe verkeersmodel. Bovendien kunnen (deel-)oplossingen zo direct in de praktijk worden gebracht.

Met wat verf, borden of een strategisch geplaatste bloembak kan de toekomstige inrichting tijdelijk getest worden, voordat er definitieve keuzes worden gemaakt. Aan de slag!

Kans voor uitgaanshoek: verbreding horecaprofiel

De hoek Vijhestraat-Bruggestraat heeft altijd een belangrijke rol gespeeld in het uitgaansleven van Harderwijk. Na een tweetal zware coronajaren kan er in de avond- en nachthoreca eindelijk weer ouderwets gefeest worden. Toch is de toekomst in deze sector niet onbezorgd; de voorkeuren van het publiek zijn gewijzigd en het aanbod aan feestlocaties en -momenten is (o.a. door groei van de festivalcultuur) vergroot. Door verandering van de verkeersstructuur en, waar nodig, planologische kaders (zie 2.5) creëert de gemeente nieuwe kansen voor ondernemers om de allround-/all-day-horecabeleving hier nog verder te versterken!

2.3 Nieuwe functies Kloosterplein en kop Donkerstraat

In de doorontwikkeling van de eigentijdse Hanzestad zijn zowel Kloosterplein als Donkerstraat belangrijke projectlocaties. Hier is de verschuiving van de centrumfunctie in de toekomst goed zichtbaar: minder ruimte voor auto's van winkelend publiek, meer ruimte voor kunst, cultuur, ontmoeten en ontspannen!

Het toekomstbeeld zou er dan als volgt uit kunnen zien:
Aan de zuidwestzijde van de Donkerstraat is een nieuw hoofdstuk aangebroken: niet langer alleen kernwinkelgebied, maar veel meer een gevarieerde en verrassende aanloopstraat. Door de komst van de gemeentelijke broedplaats voor startende ondernemingen en door investeringen in gedeelde voorzieningen is het gebied, in het verlengde van de Harderwijkse 'Challenge Boulevard', echt tot leven gekomen.

Nu aan de binnentuin van de broedplaats, evenals het nieuwe stadshotel, de poort richting het Kloosterplein overdag open staat, weten steeds meer mensen dit fraaie plein te vinden. De bordjes met looproute van het Stads- naar het Marius van Dokkummuseum zijn overbodig geworden; mensen vinden het leuk om hier even te dwalen.

Donkerstraat: actieve aanpak leegstand

Op dit moment is er sprake van structurele winkelleegstand in delen van de Donkerstraat. Dat consumenten in toenemende mate hun aankopen online doen, en dat het fysieke winkelbezoek hierdoor afneemt, is hier voor iedereen zichtbaar. Zonder sturing kan deze krimpopgave leiden tot een neerwaartse spiraal in het gehele winkelgebied; zeker gezien de transformatieopgave die op de Harderwijkse winkelstraten afkomt (zie ook Diagnosedocument, p. 3 t/m 6).

De gemeente heeft twee manieren om hierop te sturen: actief en passief. De passieve benadering bestaat uit het opstellen en handhaven van consequent ruimtelijk-economisch beleid en het flexibeler inrichten van het bestemmingsplan. Hiervoor is in paragraaf 1.3 en 1.4 de visie op hoofdlijnen gegeven: door te kiezen voor een publieksgericht gebied met daaraan ondergeschikte aanloopstraten is tegelijkertijd helder waar in de toekomst een functieverandering wel wenselijk is.

Hierdoor krijgen ondernemers en eigenaren in de Smeepoortstraat en rondom de Vuldersbrink (o.a. Schoenmakerstraat en Grote Haverstraat) de ruimte om, op termijn, winkels te verkleinen of te verplaatsen.

Opgave: alle (on)even nummers in de Donkerstraat

In het diagnosedocument (p. 5) wordt gesproken over een afname van (niet-dagelijkse) detailhandelsmeters van circa 20% à 30% tot 2030, bovenop de huidige leegstand. Om de omvang van deze opgave voorstelbaar te maken, hieronder een kleine rekensom op basis van de huidige kennis en inzichten:

Leegstand binnenstad (feb. '23):	ca. 3.100 m ² wvo
Krimp (tot 2030):	ca. 2.000 à 5.250 m ² wvo
Normale (frictie)leegstand:	ca. -1.250 m ² wvo
<small>(Een beetje leegstand zorgt voor een gezonde uitwisseling van ondernemingen)</small>	
Prognose transitie:	ca. -4.000 à -7.000 m² wvo

Ter vergelijking

Vuldersbrink + Wolleweverstraat =	ca. 5.400 m ² wvo
Luttekepoort- + Smeepoortstraat =	ca. 5.550 m ² wvo
Eén zijde Donkerstraat (even nrs.) =	ca. 5.650 m ² wvo

De ambitie: koppelkansen verzilveren

Daarnaast is, op een aantal strategische locaties, een actieve aanpak nodig bij de (toekomstige) leegstandsopgave. Zeker op de locaties waar maatschappelijke koppelkansen liggen, is een publieke investering gewenst. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het verzilveren van gemeentelijke ambities op het gebied van woningbouw en verduurzaming of het realiseren van doelen op het gebied van bedrijvigheid en educatie (o.a. ruimte voor innovatieve start-ups of ondersteuning van ondernemers (bijv. Streetwise)). Zo kan in de binnenstad op meerdere manieren een nieuwe toekomst in gang worden gezet.

Niet voor hoogste economische, maar voor breedste maatschappelijke rendement

Dit brengt ons bij de locatie voor dit transformatieproject: het begin (of einde) van de Donkerstraat. Tussen de Israëlstraat en de Smeepoortstraat mag het karakter van de winkelstraat geleidelijk veranderen naar een meer diverse en afwisselende centrumstraat. Waar op andere locaties in de stad (o.a. Smeepoort- en Schoenmakersstraat) een marktgedreven woontransformatie goed voorstelbaar is, ligt de transitieopgave hier wat gevoeliger. Door zelf *mee* te investeren, kan de gemeente hier kwalitatief een verschil maken. Hiernaast geven we twee suggesties, ter inspiratie.

Het gebied kent namelijk met de aanwezigheid van het Stadsmuseum Harderwijk nu al een belangrijke smaakmaker, waar in de transitie op kan worden voortgebouwd. Voor een eigenaar of ontwikkelaar zijn de 'gewenste' huurders in dit scenario (zoals een galerie, atelier of antiquariaat) echter minder interessant, vanwege het lagere huurprijsniveau dat dergelijke ondernemingen kunnen opbrengen.

Zonder regie van de gemeente zal het de komende jaren, moeilijker worden alle panden gevuld te houden met publiekgerichte centrumfuncties. Wanneer het echter, met hulp van gemeentelijke middelen, zou lukken om hier een creatieve of culturele broedplaats te realiseren (met realistische huurprijzen voor specialistische of ambachte-

lijke ondernemers uit de cultuursector), wordt nieuwe bedrijvigheid aan de binnenstad toegevoegd. Dan wordt wellicht niet het hoogste economische, maar wel het meeste maatschappelijke rendement behaald.

Hetzelfde kan gezegd worden voor het tweede idee: het realiseren van flexibele vergader- of werkplekken voor lokale (startende) bedrijven. Deze zijde van de binnenstad is goed ontsloten; te voet of op de fiets ben je in no time op het station, bij het ziekenhuis of bij één van de nabijgelegen onderwijslocaties^a. Wanneer ook de inrichting en het gebruik van het Kloosterplein bij de plannen wordt betrokken, biedt dit een unieke kans om één of enkele

a De gemeente Harderwijk werkt ook aan de ontwikkeling van een directe looproute tussen station en centrum: de "Challenge Boulevard",

Kansen voor duurzamer ruimtegebruik met grote maatschappelijke meerwaarde in transformatiegebied Donkerstraat-Kloosterplein

Actie: opstellen inspirerende/enthousiasmerende gebiedsvisie en bepalen strategie gemeente in actieve leegstandsaanpak

Regierol: gemeente | Participanten: (markt)ondernemers, eigenaren, bedrijfsleven, culturele en onderwijsinstellingen, bewoners en bezoekers

leegstaande winkelpanden om te vormen tot een unieke werklocatie met een publieke zijde aan de Donkerstraat en een luwe zijde aan het Klooster.

Maar eerst: alternatieve parkeercapaciteit realiseren

Vanuit het huidige centrumprogramma en -gebruik is het Klooster nu een goedgebruikt parkeerterrein voor doelgerichte binnenstadsbezoekers (kortparkeerders) en vergunninghouders. Op zaterdag staat hier bovendien de warenmarkt. Met de verschuiving van minder doelgericht naar meer recreatief binnenstadsbezoek én bij minder autobezit/-gebruik kan op termijn het parkeren van het plein af: voor de recreatieve bezoeker is het parkeren op (iets) grotere afstand minder bezwaarlijk dan wanneer je (alleen) komt voor een kort winkelbezoek. Dit mobiliteitsvraagstuk hangt bovendien samen met (onder andere) de verkeersfunctie van de Vitringasingel en de ruimtelijke ontwikkelingen rondom Stationslaan en Westeinde.

Kortom: voor meer verblijfskwaliteit en een andere binnenstadsbeleving in het 'museumkwartier' staat het realiseren van hoogwaardige alternatieve mobiliteitsoplossingen voor zowel binnenstadsbezoekers^a als bewoners (en andere vergunninghouders) voorop.

a Om onbalans tussen bronpunten te voorkomen dient een eventuele nieuwe (lang)parkeervoorziening wel in de directe nabijheid van de stadsentree te zijn gelegen. Idealiter heeft de binnenstadsbezoeker, zodra deze de auto heeft geparkeerd, zicht op (de omwalling van) de binnenstad.

Dan: plein beter benutten voor binnenstadsbeleving

Zodra er voor de (circa 57) parkeerplaatsen een geschikt alternatief voorhanden is, kan het plein opnieuw worden ingericht en kunnen panden aan het plein een nieuwe (bredere) gebruiksmogelijkheden krijgen, beide ter versterking van een ontspannen en authentieke, eigentijdse binnenstadsbeleving. Gezien de stijgende bezoekersaantallen en waarderingscijfers van het Stadsmuseum, het Marius van Dokkum Museum, de Catharinakapel, het Podiumspektakel én de zaterdagmarkt ligt hier een mooie ontwerpogave om al deze functies en bezoekdoelen een volwaardig en passend plein te bieden. Stad als Podium kan hier een rol in vervullen.

Inzet van de juiste mensen en middelen

Hoe de actieve aanpak in dit projectgebied wordt vormgegeven is nader te bepalen. De gemeente zal (hoe dan ook) met ondernemers, gebruikers en eigenaren uit het gebied om tafel moeten om tot een gezamenlijke integrale gebiedsvisie te komen, maar ze zou ook (eerst) strategisch één of enkele beeldbepalende panden kunnen verwerven, om zo zelf meer regie te hebben bij de toekomstige invulling van het gebied. In alle gevallen is samenwerking en goede open communicatie van belang, mede met het oog op de bredere transitieopgave.

Nu: zo snel mogelijk van de auto richting de winkelstraat

Referentie: Marktplatz, Willich (Bron: KRAFT.RAUM.)

Visie: even rustig genieten van het oude kloosterhof

2.4 Uitnodigende stadsentrees inrichten

De Houtwalgarage is hét voorbeeld van wat een goed verzorgde stadsentree kan doen voor de binnenstad als geheel, en voor een bepaalde centrumstraat in het bijzonder. Doel van dit project is om dit voorbeeld door te trekken naar andere stadsentrees. Bij iedere 'poort' ligt een andere uitdaging om het centrumbezoek comfortabel te maken.

A. Smeepoort: recreatieve routing verbeteren

- Status: deze stadsentree oogt aan de buitenzijde groen en uitnodigend. Dankzij terrassen rondom het oude bankgebouw en de stadspoort is het een aantrekkelijk en levendig geheel. Doordat de Smeepoortstraat een belangrijke ontsluitingsfunctie heeft voor fiets- en auto verkeer in dit deel van de binnenstad, is de situatie binnen de poort echter minder comfortabel (krap, druk en vol).
- Visie: deze stadspoort is als faciliterende verbindingroute in de toekomst niet zozeer bedoeld om het grote publiek te ontvangen (zoals bijvoorbeeld aan de Strandboulevard of bij de Luttekepoort het geval is), maar heeft juist een functie voor lokale bezoekers, bewoners én struinende toeristen.
- Uitdaging: herinrichting van de Smeepoortstraat is gewenst, passend bij de toekomstige functie van de

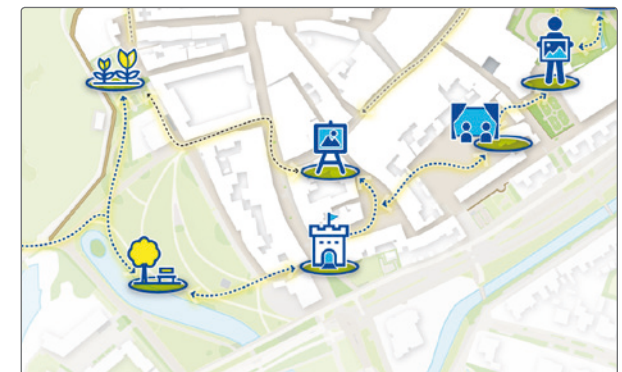
straat. Doel is een aantrekkelijker straatbeeld en een betere balans tussen het dagelijks functioneren van de binnenstad enerzijds, en de recreatieve aantrekkingskracht van het ontspannen dwaalmilieu anderzijds. Om de transformatie naar een aantrekkelijke woon-/werkmilieu te bevorderen (en vanuit toeristisch-recreatief oogpunt) is daarnaast een duidelijke uitnodigende en laagdrempelige looproute tussen de binnenstad (museum, Smeepoortenbrink, Plantage en Wellenpad) én ondermeer station en ziekenhuis van belang.

B. Bruggepoort: publieksroute richting Markt versterken

- Status: heel vroeger stak hier aan de buitenzijde van de stadsmuur alleen een aanlegsteiger de zee in. Inmiddels is het een van de drukstbezochte stukjes binnenstad: er is een populaire boulevard met gezellige terrassen, een gloednieuwe passantenhaven en er is ruimte om te zwemmen en te zonnen op het Harderwijkse stadsstrand.
- Visie: de Strandboulevard en het horeca-/uitgaansgebied op de hoek Bruggestraat-Vijhestraat gelden als belangrijke publiekstrekkingen. De relatie met de Markt behoeft echter versterking, om bezoekers te verleiden tot een langer verblijf in de binnenstad (zie ook par. 2.2).

Smeepoort belangrijk als verbindende hoofdroute

Dwaalmilieu als aantrekkelijke alternatieve wandelroute

- Uitdagingen: de entree tot de binnenstad is voor bezoekers op de boulevard slecht zichtbaar. Ook is op de hoek Brugge-/Vijhestraat een duidelijkere begeleiding van bezoekersstromen (richting Markt of museum) gewenst. Daarnaast is er, met name buiten de stadsmuur, behoefte aan meer faciliteiten voor de binnenstadsbezoeker. In het (reeds eerder benoemde) aanvullende onderzoeksproject naar de verkeersfunctie van de Strandboulevard zal ook de benodigde omvang van een (al dan niet bewaakte) fietsenstalling én het eventueel toevoegen van openbaar toegankelijke sanitaire voorzieningen integraal moeten worden meegenomen.

C. Vischpoort: ontspannen genieten in de Hanzestad

- Status: dit is nog eens een entree: een imposant en authentiek poortgebouw, een charmant en ontspannen stadsplein, een sterk onderscheidend publieksprogramma, een fraaie inrichting met bronzen beelden en visjes in het plaveisel; zowel binnen als buiten de stadsmuur laat Harderwijk zich hier van de beste kant zien.
- Visie: de Vischmarkt functioneert feitelijk in het geheel als verlengde stadsentree. Het maakt niet uit via welke route de (recreatieve) bezoeker weer richting het publiekshart slentert; dit is een authentiek en ontspan-

nen stukje binnenstad, waar je even op het gemak rond mag kijken.

- Uitdaging: er is hier veel om zuinig op te zijn, met name op het gebied van (monumentaal) erfgoed: op sommige plekken dreigen de stadsmuur en -poort in de verdrukking te komen door verdere uitbouw van de publieksactiviteiten en -faciliteiten. Behoud van de authentieke uitstraling, verdere stimulering van het hoogwaardige en bijzondere horeca-aanbod (ter versterking van het culinaire profiel van de

Hanzestad) en verbetering van de verblijfskwaliteit binnen en buiten de stadsmuur staan hier voorop. Zo is verdere vergroening rondom de Vischpoortbrug vanuit klimaatdoelen en verblijfskwaliteit gewenst; zonder parkeerders of evenementen resteert hier een zee van stenen!

Bezoekers van buiten de Bruggepoort verleiden tot combinatiebezoek: entree tot de binnenstad én route naar de Markt verbeteren

D. Grote Poort-/Waltorenstraat: gebiedsontwikkeling!

- **Status:** langs de route Bleek-Kuipwal-Scheepssingel leiden twee wegen de binnenstad in: de Waltorenstraat is ingericht op autoverkeer richting de Vuldersbrinkgarage, en de oversteek Hogeweg-Grote Poortstraat op fiets(- en bestemmings)verkeer. Even verderop, waar (ter hoogte van de Sint Annastraat) vroeger de stadspoort lag, wordt de situatie echter onduidelijker en veel minder aantrekkelijk, zeker voor de rondwalende toerist.
- **Visie:** de nadere invulling van deze stadsentree hangt sterk samen met de toekomst van het Vuldersbrink-complex (zie ook par. 2.1). Functioneel gezien blijft de autoroute naar de parkeergarage belangrijk voor zowel (lokale) bezoekers als bevoorradingsverkeer. Daaromheen zal echter het dwaalmilieu aan ruimtelijke kwaliteit moeten winnen (bijv. door vergroening) om de binnenstadsbeleving hier op niveau te brengen.
- **Uitdaging:** in lijn met de gebiedsontwikkeling rondom de Vuldersbrink zal integraal nagedacht moeten worden over de invulling van deze stadsentree. Wie wordt, op welke manier, hier welkom geheten? Accepteren we dat de binnenstad hier een logistieke 'achterkant' heeft? Of kunnen we toch zowel de doelgerichte als de dwalende bezoekers hier op een goede manier ontvangen?

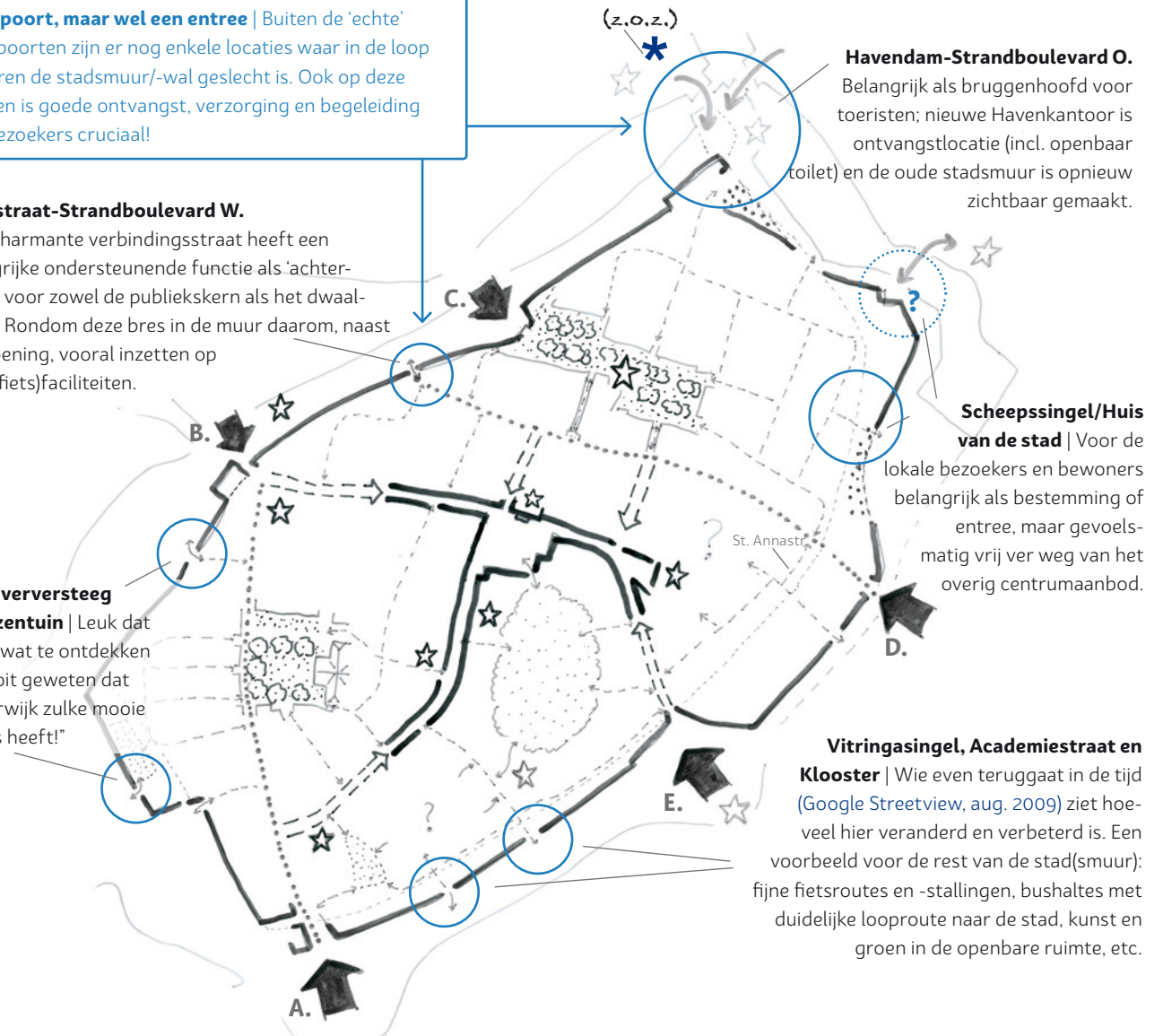
Geen poort, maar wel een entree | Buiten de 'echte' stadspoorten zijn er nog enkele locaties waar in de loop der jaren de stadsmuur/-wal geslecht is. Ook op deze plekken is goede ontvangst, verzorging en begeleiding van bezoekers cruciaal!

Hoogstraat-Strandboulevard W.

Deze charmante verbindingsstraat heeft een belangrijke ondersteunende functie als 'achterstraat' voor zowel de publiekscoren als het dwaalmilieu. Rondom deze bres in de muur daarom, naast vergroening, vooral inzetten op meer (fiets)faciliteiten.

Blauwversteeg en Rozentuin

| Leuk dat hier al wat te ontdekken is: "nooit geweten dat Harderwijk zulke mooie plekjes heeft!"

Havendam-Strandboulevard O.

Belangrijk als bruggenhoofd voor toeristen; nieuwe Havenkantoor is ontvangstlocatie (incl. openbaar toilet) en de oude stadsmuur is opnieuw zichtbaar gemaakt.

Scheepssingel/Huis van de stad

| Voor de lokale bezoekers en bewoners belangrijk als bestemming of entree, maar gevoelsmatig vrij ver weg van het overig centrumaanbod.

Vitringsingel, Academiestraat en Klooster

| Wie even teruggaat in de tijd (Google Streetview, aug. 2009) ziet hoeveel hier veranderd en verbeterd is. Een voorbeeld voor de rest van de stad(smuur): fijne fietsroutes en -stallingen, bushaltes met duidelijke looproute naar de stad, kunst en groen in de openbare ruimte, etc.

Actie: vanuit toeristisch/recreatieve visie (customer journey als leidraad) opwaardering Stadsentrees in gang zetten

Regierol: gemeente (strategie, ontwerp, realisatie én beheer/onderhoud) | Participanten: bezoekers, bewoners en ondernemers

E. Luttekepoort: bronpunt op niveau houden

- Status: de bouw van de Houtwalgarage en de herinrichting van de Vitringasingel hebben nieuw leven gegeven aan de Luttekepoortstraat. Op zaterdag zie je de bezoekersstroom vanaf de parkeergarage richting de Markt lopen. De garage beschikt over een publiek toilet en net buiten de stadsmuur is (meestal) een fietsenstalling beschikbaar. Wat wil je nog meer?
- Visie: een voorbeeldige stadsentree wat betreft binnenstadsbeleving: na het parkeren van de auto loop je laagdrempelig via een gevarieerde aanloopstraat de stad in. Houden zo!
- Uitdaging: het klinkt eenvoudig, maar het goed onderhouden van het gerealiseerde kwaliteitsbeeld mag niet onderschat worden. Tijdens de schouw met de projectgroep werd juist bij deze entree gewezen op enkele manco's en verbeterpunten. Gemeente en binnenstadspartijen zijn continu samen verantwoordelijk voor het bieden van een complete, kwalitatief hoogwaardige binnenstadsbeleving.

Let op! Houd (voortdurend) de basis op orde

Zoals eerder gezegd kunnen de grote projecten alleen landen wanneer de basis goed is en blijft. In het geval van de stadsentrees geldt dat er met name in de overgangsfase naar een duurzamere inrichting van de mobiliteit in en om de binnenstad, voortdurend goed gemonitord moet worden of ieder van de voorzieningen (OV, fiets, boot en auto) *an sich* voldoet én of er voor alle doelgroepen voldoende (aantrekkelijke) alternatieven zijn om de bestemming in de binnenstad eenvoudig en comfortabel te bereiken.

Uitgangspunt is om minimaal het huidige toegankelijkheidsniveau vast te houden qua capaciteit, bezoekgemak, uitstraling/onderhoud, etc. Wanneer bijvoorbeeld de huidige tijdelijke (parkeer)situatie op en om het Dolfinariumeiland nader wordt ingevuld, is het belangrijk om een passende (al dan niet gebouwde) parkeervoorziening te realiseren, als bronpunt aan de noordzijde van de binnenstad. De Strandboulevard is populair bij zowel bezoekers als inwoners; hoe aantrekkelijker deze entree, hoe beter het bezoek aan de binnenstad wordt beleefd!

3 Het vervolg (proces)

3.1 Actoren en rolverdeling

Nu helder is waar het naartoe moet met de binnenstad rijst de vraag: wie doet wat? En: hoe doen we dat dan? Daarvoor willen we allereerst het belang van een goede betrokkenheid en rolverdeling van zowel gemeente als marktpartijen benadrukken.

Alleen ga je snel, samen kom je verder

Tijdens eerdere binnenstedelijke transitie- en transformatieprocessen heeft adviesbureau DTNP waardevolle inzichten opgedaan om te komen tot een succesvolle uitvoering. Hieronder drie lessen waar wij (als gemeente) ons aan committeren, met het oog op de toekomst:

1. **Gezamenlijk opdrachtgeverschap vraagt meer, maar vergroot per saldo draagvlak en slagkracht;** het opzetten van een centrumorganisatie met bijbehorend financieringsmodel heeft in het verleden tot discussie geleid in Harderwijk. Toch ligt hier de sleutel tot succes: samen komen we verder! Door samen te investeren in een goede voedingsbodem en door zowel tijdens planvorming als in de overdracht naar de uitvoering elkaar tijdig te betrekken, vergroten we de kwaliteit en het draagvlak en verkleinen we het risico op onnodige vertragende/frusterende conflicten.

2. **Staar je niet blind op het inregelen van instrumenten, maar betrek de juiste personen;** in de gesprekken met de projectgroep en tijdens de binnenstadsateliërs werd (soms terecht) gewezen naar onder andere de bestemmingsplanregels en het gemeentelijke uitstallingenbeleid. Toch is het evenzeer van belang om de juiste kennis en kunde (intern en extern) bij elkaar te brengen om zo de mensen die vooruit willen, te ondersteunen. Dit is bovendien wederkerig: laten wij (als bestuurders, beleidsmedewerkers en marktpartijen) over en weer ons meedenkend en meewerkend opstellen!
3. **Stel het gezamenlijk belang en de lokale trots centraal;** uiteindelijk is er één ding dat alle partijen in de binnenstad gemeen hebben: we willen het beste voor onze stad! Het ontsluiten en versterken van de lokale trots draagt bovendien bij aan een betere positionering van de binnenstad: "dit maakt ons Harderwijk uniek!"

Pak je rol en verdeel de taken

In de kaders hiernaast zijn nog enkele aanvullende lessen beschreven voor de rol van zowel overheid als marktpartijen. Als gemeente stemmen wij, met het vaststellen van deze visie, in met deze rolverdeling. We hebben elkaar nodig om de stad vooruit te brengen!

Rol gemeente: helder en eenduidig regie voeren binnen geldende regelgeving

Activeren en stimuleren: continue afstemming en zorgvuldige samenwerking tussen gemeente, centumpartijen, bewoners en mogelijke kartrekkers;

Beleidsmatig verankeren en faciliteren: de gemeente voegt de daad bij het woord en denkt proactief en integraal mee;

Invulling openbare ruimte: passend bij nieuwe functie en wensen van gebruikers; met aandacht voor duurzaamheid en toegankelijkheid;

Op zoek naar middelen: herstructurering van het centrum kost tijd en geld.

Rol marktpartijen: verantwoordelijkheid nemen

Benut kansen en wacht niet af: onderneem, speel in op ontwikkelingen in de markt, vernieuw en zoek mogelijkheden;

Deel kennis en ervaring: wees niet bang voor elkaar (onderlinge concurrentie), maar wees elkaars centrumcollega. Houd elkaar scherp; dat leidt tot nieuwe ideeën;

Organiseer samen dingen: profileer met elkaar het centrum van Harderwijk, en zoek kruisbestuiving tussen alle sectoren in het centrum.

OPBRENGST BINNENSTADSATELIERS 2022

Door de bezoekers van de binnenstadsateliers zijn veel concrete actiepunten en tips gegeven voor de binnenstad, die meer op zichzelf staan en niet elders in de visie of prioritering terugkomen. Deze ideeën zijn hieronder weergegeven. Diverse van deze wensen kunnen door de gemeente of door marktpartijen als quick-win snel worden opgepakt, zeker als hier breder draagvlak voor is. Deze input wordt verder meegenomen bij het meerjaren-uitvoeringsprogramma.

Historisch karakter

- Continue aandacht voor uitstraling van erfgoed (gevels e.d.);
- Vlak (toegankelijk) pad op Vischmarkt maken, in uitstraling passend bij de historische omgeving.

Vergroening

- Extra openbare picknicktafels, bijvoorbeeld aan de Wellen of in het Hortuspark;
- Extra fontein in binnenstad;

Mobiliteit en parkeren

- Verbeteren van de OV-bereikbaarheid van de binnenstad, bijvoorbeeld d.m.v. een shuttle-bus tussen het station, de binnenstad en het transferium aan de N302;
- Parkeerplaats bij Fraterhuishof ook gastenplekken voor bewoners toestaan;
- Voldoende invalideparkeerplaatsen;
- Beter georganiseerde (en minder) stadslogistiek, bijvoorbeeld door middel van een cityhub
- Pontje tussen Harderwijk en Zeewolde weer terugbrengen;
- Taxistandplaats nabij horecagebied.

Fietsen

- Fietsparkeerplaats realiseren bij Vuldersbrink;
- Eerste deel Donkerstraat bereikbaar maken per fiets;
- Fietsers weren uit de centrale winkelstraten, meer fietsenstallingen en parkeerplaatsen beter aanduiden;

Straatbeeld

- Aandacht verrommeling terrassen, bijvoorbeeld op de Markt met de oude olievaten en rommelige schermen;
- Handhaving op uitstallingen en geleidelijnen.

Overig

- Bij nieuwe woningontwikkeling aandacht voor de woonkwaliteiten (niet alleen kleine studio's bouwen, lage betrokkenheid/risico leefbaarheid);
- Versplein realiseren met bakker, groenteboer, etc.;
- Coffeeshop uit de binnenstad i.v.m. verkeersoverlast en binnen straal van 250 meter van basisschool;
- Wijde Wellenterrein voldoet niet als evenemententerrein: te nat, geen palen in de grond en energievoorziening niet bereikbaar;
- Stadsamping realiseren, bijv. bij het Hogepad (net buiten de binnenstad);
- Verkiezing meest toegankelijke onderneming i.s.m. projectgroep toegankelijkheid;
- BOH moet 'en block' één webshop;
- Catharinakapel veel meer benutten (cultuur/horecaplein);
- Blauwverversteeg opknappen;
- Afval van late take aways Vijhestraat; prullenbak toevoegen?

3.2 Geleidelijke transitie

Niet alles kan tegelijkertijd; zowel gemeente als marktpartijen zijn beperkt in hun investeringscapaciteit en tijd. En het kan verleidelijk zijn vooral in te zetten op één of meerdere van de vier grote projecten, terwijl er ook andere acties nodig zijn (zie o.a. paragraaf 1.4). Dit vraagt om prioritering in vervolgstappen. In deze paragraaf zetten we de eerste belangrijke vervolgstappen op een rij.

De ontwikkeling van de binnenstad is geen rechtlijnig project met een duidelijk begin en eind (zoals bijvoorbeeld bij de herinrichting van een plein), maar veel meer een geleidelijk transitieproces. Bij die transitie komen veel thema's samen. Het gaat onder andere om ruimtelijke ordening, stedenbouw, beleid, verkeer en parkeren, financiën, communicatie, planning en ondernemerschap.

De voorliggende visie geldt vooral als gezamenlijke kapstok, waarmee streven naar een compacte, complete en comfortabele, eigentijdse binnenstad. Vervolgkeuzes dienen hier aan bij te dragen. Voor de uitvoering van de visie wordt een meerjarenuitvoeringsprogramma opgesteld. Daarin worden concrete lijnen uitgezet door de gemeente. Dit gaat zowel over kleinere als grote zaken. Belangrijke acties die daarin naar verwachting ten minste

een plek krijgen, aanvullend aan de verdere invulling en keuzes ten aanzien van de vier projecten, zijn:

1. *Vaststellen binnenstadsvisie en economische zonering en toetsingskaders bestendigen (omgevingsplan)* | Hiermee wordt het in de visie geschetste wensbeeld voor de binnenstad de door de gemeente Harderwijk formeel gewenste ontwikkelingsrichting.
2. *Horeca- en detailhandels(structuur)visie opstellen* | Om ontwikkelingen buiten de binnenstad af te stemmen op de gewenste positie van de binnenstad.
3. *Ambtelijke capaciteit voor de binnenstad beschikbaar stellen* | Om uitvoering te geven aan en regie te houden op de gewenste ontwikkeling van de binnenstad.
4. *Binnenstadssamenwerking professionaliseren* | Om te komen tot een betere coördinatie van acties en afstemming/communicatie tussen alle belanghebbenden.
5. *Fietsparkeerbeleid, parkeercapaciteit en verkeerscirculatieplan bepalen* | Om bezoekers te bewegen op een andere manier naar de binnenstad te komen en om een kwaliteitsslag te slaan in het straatbeeld.
6. *Kwaliteitseisen, melding en handhaving inzake openbare ruimte* | Afspraken hierover maken tussen gemeente, ondernemers en eigenaren uit de binnenstad, om de stad gezamenlijk zo aantrekkelijk mogelijk te houden.
7. *Erfgoed- en duurzaamheidskaders bepalen* | Om bij nieuwe ontwikkelingen in de binnenstad erfgoed en duurzaamheid integraal mee te nemen.

Door de coronacrisis komt de toekomstige opgave van minder winkels, meer leegstand en een grotere noodzaak tot transformatie versneld op ons af. Eerder werden gaten nog gevuld door nieuwe horeca-ondernemers. Inmiddels heeft ook deze sector het zwaar (o.a. personeeltekort).

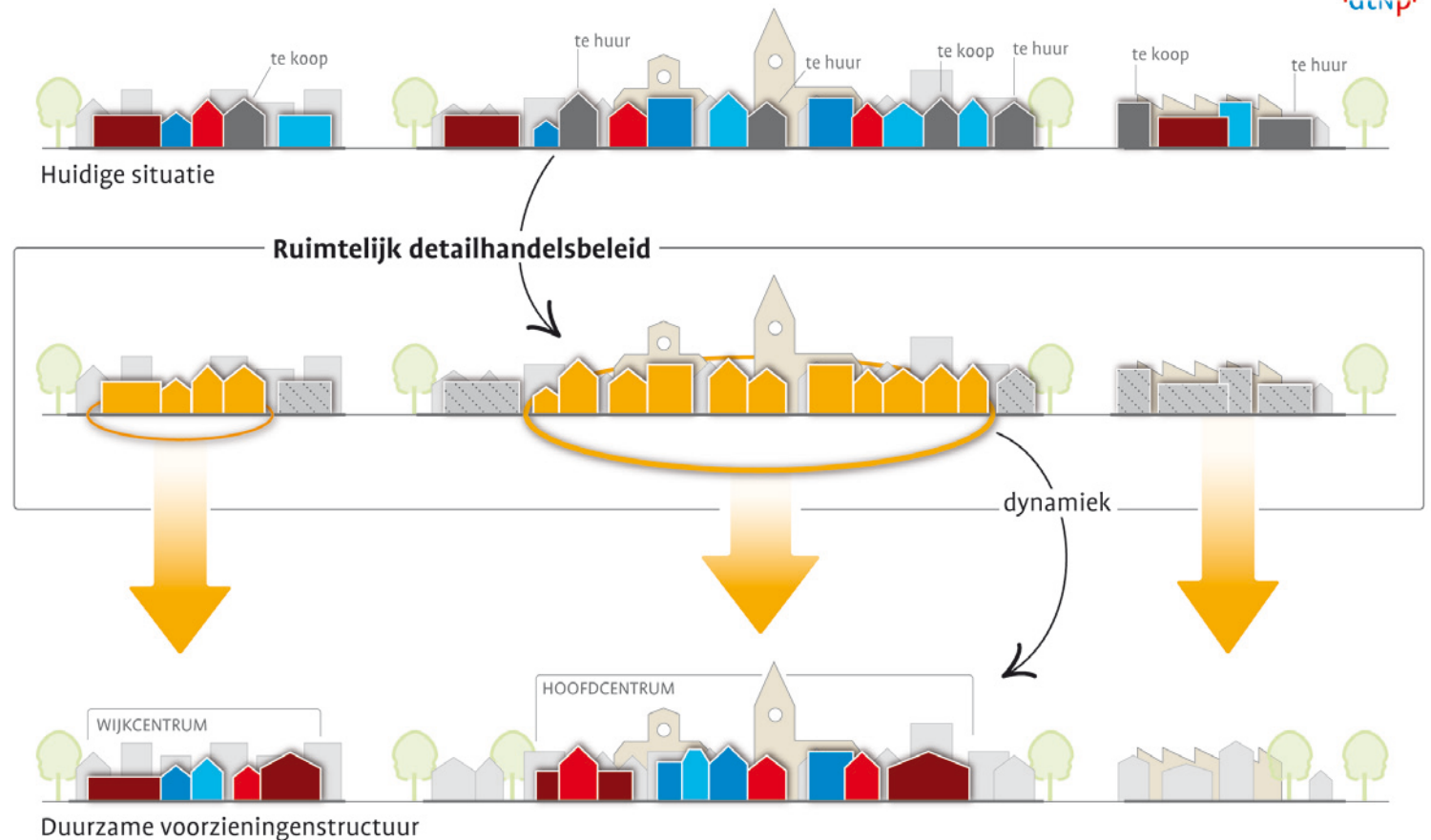
Marktpartijen roepen de overheid daarom op om keuzes te maken en beleid te voeren; als 'alles overal kan' biedt dit ontwikkelaars, eigenaren en ondernemers louter onzekerheid. Ook in Harderwijk heeft DTNP dit signaal ontvangen van vastgoedpartijen: er is behoefte aan visie en aan duidelijke kaders.

Regie door de overheid is dus ook hier cruciaal voor een gezonde voorzieningenstructuur en een vitale binnenstad. Het bundelen van schaarse marktpotenties biedt kansen om relatief ingewikkelde projecten op kostbare centrumlocaties te realiseren; hier ligt ook in de toekomst de basis voor een duurzame voorzieningenstructuur.

DYNAMIEK DOOR BELEID | Heldere kaders overheid vergroten investeringsbereidheid marktpartijen*

dtnp

* Dynamiek door beleid, Hoe de overheid de winkelstructuur vitaal houdt, Inretail/DTNP, 2021.

3.3 Vervolg: het meerjaren-uitvoeringsprogramma

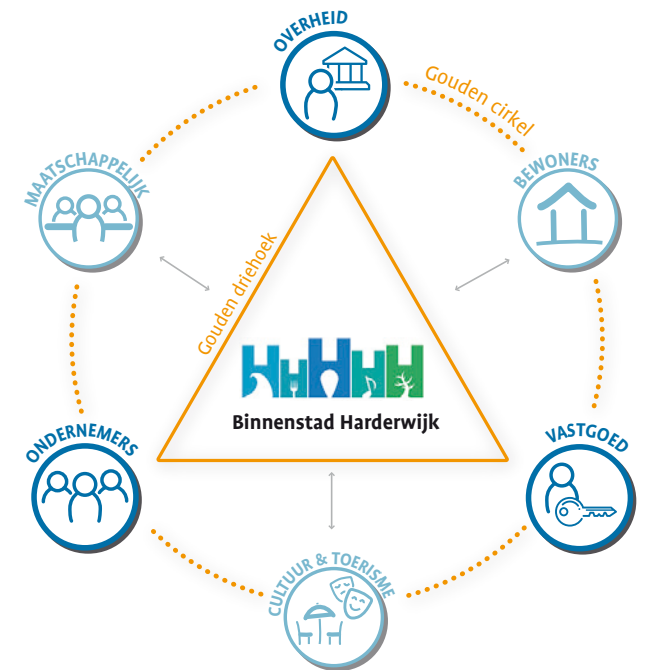
In dit rapport wordt de visie op de binnenstad van Harderwijk gegeven. Onderdeel daarvan zijn vier majeure ruimtelijke ingrepen die veel voor de binnenstad betekenen (hoofdstuk 2), maar ook veel vragen: van de gemeente, eigenaren en gebruikers; en in tijd en middelen. Tegelijkertijd zijn er ook genoeg grote en kleine acties op te pakken.

In paragraaf 3.2 zijn een aantal meer beleidsmatige acties benoemd die uitgevoerd kunnen worden ter ondersteuning van de transitie van de binnenstad. Vanuit de binnenstadsateliers zijn ook veel kleinere zaken genoemd, die snel en relatief eenvoudig opgepakt kunnen worden (zie kader p. 31). De eerste volgende stap is daarom het opstellen van een meerjarenuitvoeringsprogramma, waarin:

- De sleutellocaties verder uitgewerkt. De sleutellocaties uit hoofdstuk 2 worden verder aangevuld/aangepast én voorzien van prioritering en rolverdeling. Wat is het doel van elk project? Wie zijn bij dit project betrokken? Welke specifieke acties zijn nodig en welke stappen moeten (voor zover nu te overzien is) nog worden gezet?
- Acties en maatregelen beschreven, die niet aan één project te koppelen zijn, maar die wel gezet moeten

worden. Voorbeelden hiervan zijn het verankeren van de visie in bestemming-/omgevingsplannen (zoals hiervoor toegelicht) en het inrichten van stimuleringsmaatregelen.

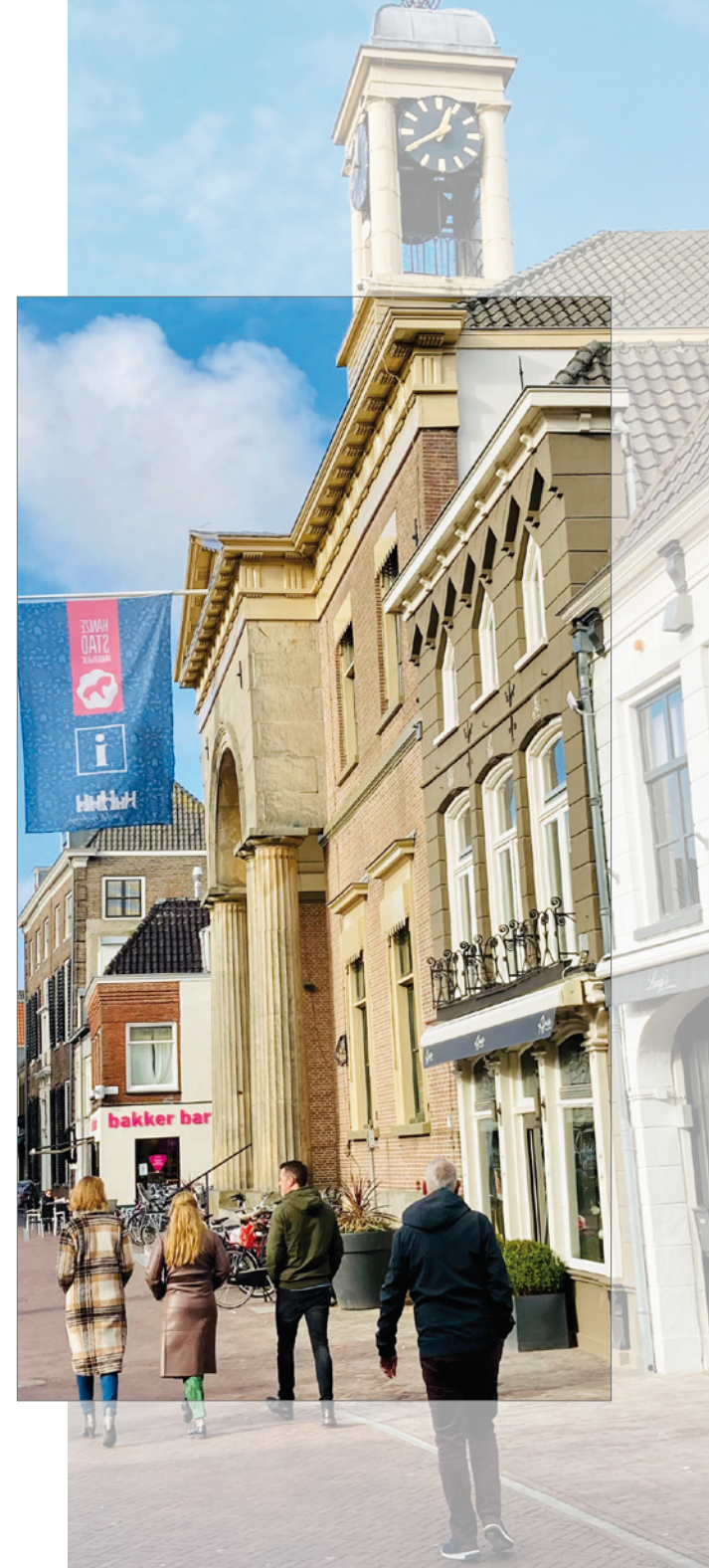
In het uitvoeringsprogramma wordt aangegeven wat de doorlooptijd is van de verschillende zaken, welke financiën er (in hoofdlijnen) bijhoren, wat evaluatiemomenten zien die we inbouwen, welke rollen er zijn en welke prioritering we zien. In het uitvoeringsprogramma maken we dus de keuzes hoe we uitvoering gaan geven aan de binnenstadsvisie!

! IDEE

Ieder jaar een statusupdate

De binnenstadsateliers die in het kader van deze visie zijn georganiseerd smaken naar meer. De wijze waarop we dat gaan doen, nemen we op in de uitvoeringsagenda, maar een van de (goede) ideeën is om jaarlijks een vergelijkbare (laagdrempelige en informele) bijeenkomst te blijven organiseren in Harderwijk. Idealiter is hierbij echter in de toekomst het binnenstadsmanagement de uitnodigende partij. Tijdens zo'n binnenstadsatelier kunnen resultaten die geboekt zijn worden gevierd, uitvoeringsplannen die gemaakt zijn worden gepresenteerd en nieuwe ideeën die ontstaan zijn worden gedeeld. Op deze manier praten ondernemers, eigenaren, inwoners, raadsleden en overige belanghebbenden jaarlijks met elkaar over de toekomst van hun stad.

Droogh Trommelen en Partners (DTNP) - Adviseurs voor Ruimte en Strategie
Graafseweg 109, 6512 BS Nijmegen | T 024 - 379 20 83 | E info@dtnp.nl | W www.dtnp.nl

